

Adım Adım

ÇOCUKLARDA
**Cinsel
Eğitim**

UZMAN PEDAGOG DOKTOR

**Adem
Güneş**

ADIM ADIM
Çocuklarda Cinsel Eğitim

Pedagog Adem Güneş

Yayına Hazırlayan: Gonca Anıl

BAŞLARKEN

Yıllar önce *Mahremiyet Eğitimi* isimli bir eser kaleme almıştım. Kitapta çocuğun mahremiyet hissini nasıl oluştuğunu, kendi bedenini nasıl koruyacağını anlatmış ve “mahremiyet eğitimi”nin “cinsel eğitim”den farklı olduğunu belirtmiştim.

Ancak yıllar içinde gördüm ki anne babaların cinsel eğitime dair bir kitaba çok ihtiyacı vardı ve cinsel eğitim mahremiyet eğitimine uygun verilmediğinde onarılması zor yaralar açıyordu...

O halde ne yapmalıydı? Mahremiyet eğitimine uygun bir cinsel eğitim nasıl olmalıydı?

İşte bu kitap, tam da bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlandı...

Bir ebeveynin ihtiyaç duyabileceği her soruyu sorduk ve mahremiyet eğitimi sınırları içinde cevaplar verdik...

Her bir kelimeyi özenle ve seçtik... Ne okunurken yüz kıvarsın ne de uygulanırken utanılsın istedik...

Ortaya bu eser çıktı...

Biz çok beğendik... “Keşke bizim zamanımızda da böyle kitaplar olsaydı” dedik...

Umarım sizler de beğenirsiniz...

Adem Güneş
İstanbul 2016

“CİNSEL EĞİTİM”
İLE “MAHREMİYET
EĞİTİMİ” ARASINDA
FARK VAR MI?

Evet...

Mahremiyet eğitimi “duyguların yönetimi” eğitimidir. Çocuğun erken yaştan itibaren tanışacağı her türlü duyguyu yönetebilmesi için ona yardımcı olmaktır.

İnsanın yöneteceği ilk duygu, “ayrılma kaygısı”dır. Çocuk dünyaya geldiği ilk günden itibaren ayrılmaya karşı kaygılıdır... Ayrılma kaygısı, küçük yaşta yönetilmesi zor bir duygudur. Anneden ayrılma, sahip olduğu eşyadan ayrılma, içinde bulunduğu güven ortamından ayrılma çocuğa kaygı verir.

Çocuk bu kaygıyı tek başına yönetemez...

Ebeveynin görevi, çocuğa bu ve benzeri duyguları yönetebilmesi için yardımcı olmaktır.

Örneğin, ayrılmaya karşı kaygıyı yönetebilmek için çocuğun, güvene ihtiyacı vardır... Çocuğun ayrılma kaygısı yaşadığı sırada, ebeveynin güven verici tavırlar sergilemesi, mahremiyet eğitiminin ilk adımındır.

Çocuğun tanışacağı son duygu, “cinsellik”tir. Çocuğun, yetişkinliğe doğru adım atarken hissedeceği bu duyguyu nasıl yöneteceğine dair hiçbir tecrübesi yoktur... Yine burada ebeveynin görevi, çocuğun cinsel duygularını nasıl yöne-

Cinsel
eğitim, cinsel
duyarlılığın
nasıl
yönetileceği
hususunda
yetişkinle
çocuk arasında
gerçekleşen
birebir
eğitimidir

Çocuk, cinsel duygularını nasıl yöneteceğini, mahremiyet eğitimi esaslarına göre aldığı cinsel eğitimle öğrenir

teceğine yardımcı olmaktır... Bu yardım kimi zaman bilgilendirme, kimi zaman ise duyguların nasıl yönetileceği tecrübesini aktarma şeklinde olabilir...

İşte, çocuğun ilk tadacağı duygu olan ayrılma kaygısından cinselliğe kadar aradaki bütün duyguların nasıl yönetileceğine dair eğitim süreci, “mahremiyet eğitimi”; mahremiyet eğitiminin içindeki cinselliğe dair duyguların yönetilmesi ve bilgilendirilmesi ise “cinsel eğitim”dir.

Cinsel eğitim, usulüne uygun bir şekilde yapıldığı zaman bir “farkındalık eğitimi”dir.

Cinsel eğitim, çocuğu ihtiyaç duyduğu cinsel bilgilere doğru bir şekilde ulaştırmayı amaçlar; mahremiyet eğitimi, çocuğun duygularını içerir...

Mahremiyet eğitimi, çocuğun kendini korunaklı kılmasına ve kişiliğinin oluşmasına katkı sağlar. Cinsel eğitim ise, çocuğun sağlıklı bir cinsel gelişim dönemi geçirmesi için gerekli olan bilgilerin edinilmesini içerir.

Cinsel eğitim mahremiyet eğitiminden ayrı düşünülebilir mi?

Hayır..

Cinsel eğitim, mahremiyet eğitiminin bir parçası olarak düşünülmez ise çocuğun duygu dünyasına zarar verme ihtimali vardır.

Örneğin, çocukları bir sınıf ortamına alıp cinsel konular hakkında “toplucu” bilgilendirmek bazı çocuklara iyi gelse de, bazılarını tedirgin edebilir.. Kimi çocukların hiç gündeminde olmayan duygularla tanışmasına yol açabilir.. Bundandır ki, klasik anlamda toplucu bilgilendirmek, mahremiyet eğitimine uygun olmayan bir cinsel eğitim biçimidir..

Cinsel eğitim çocuk ve ebeveyn arasında birebir verilmeli ve mahremiyet konularının ve her çocuğa ait özgün duyguların nasıl yönetileceğine dair bilgiler içermelidir..

Cinsel eğitim
toplucu
verilirse
çocuktaki
utanma
duygusunu
zedeler

ÇOCUK, ANNE
BABASIYLA BİRLİKTE
BANYO YAPABİLİR Mİ?

Hayır...

Hiçbir yaş döneminde çocuk anne babasıyla aynı anda çıplak banyo yapmamalıdır.

4 yaşına kadar, çocuk çıplak olarak anne babası tarafından banyo yaptırılabilir. Ancak hiçbir zaman anne baba da tamamen çıplak olarak çocuğun yanında banyo yapmamalıdır.

Tercihen banyoyu sürekli aynı kişi yaptırmalıdır. Mecbur kalınan durumlarda ikinci bir kişi de çocuğa banyo yaptırma sorumluluğunu arada bir üstlenebilir.

4 yaşından sonra, çocuğa cinsel bölgelerin korunaklılığının öğretilmesi için, tercihen şort ile banyo yaptırılması uygundur.

4 yaşından itibaren, çocuğa kendi banyosunu kendisinin yapabilmesi için fırsatlar tanınmalıdır. Ebeveyn çocuğun yanında bir gözlemci olarak kalıp, "ihtiyaç duyduğunda" yardımcı olmalıdır.

Çocuk 7 yaşına geldikten sonra, kendi banyosunu tamamen kendisinin yapabilir düzeyde olması, onun kişilik gelişimine de cinsel kimlik gelişimine de katkı sağlar.

Cinsel kimlik gelişimi için 7 yaşından sonra çocuk, kendi banyosunu kendi yapar hale gelmiş olmalıdır

ÇOCUK KARDEŞİYLE BANYO YAPABİLİR Mİ?

Aynı cinsten olmak kaydıyla kardeşler 4 yaşına kadar birlikte banyo yapabilirler.

4 yaşından sonra çocukların kardeşleriyle ayrı zamanlarda banyo yapmaları gerekir. Ayrı banyo yapmak çocuğun birey olmasına da katkı sağlar...

Aynı cinsiyetteki ikizler, 2 yaşına kadar birlikte banyo yapabilirler. 2 yaşından sonra ayrılmaları gerekir. İkizler aynı cinsiyette olsalar dahi 4 yaşından sonra ayrı zamanlarda banyo yapmalıdır.

Aynı veya farklı cinsiyete sahip kardeşler, 7 yaşına kadar üzerlerinde şort olmak kaydıyla birlikte küvette oyun oynayabilirler.

7 yaşından sonra çocukların banyoları ayrı zamana denk getirilmeli, onların da bir birey olduğuna saygı duyularak davranılmalıdır.

Ebeveynler çoğu zaman, “çocuklarının kendilerine ait olduğunu” düşünerek kaç yaşında olurlarsa olsunlar, her türlü sınır ihlali yapmaya hakları olduğunu zannederler. Her yaş döneminde çocuklarının banyosuna eşlik edebileceklerini, istedikleri gibi genital bölgelerine erişebilecekleri, izin almadan soyup giydirebilecekleri yanılığına düşerler...

4 yaşından
sonra
çocukların
kardeşleriyle
ayrı
zamanlarda
banyo
yapmaları
gerekir

ÇOCUĞUN
GENİTAL BÖLGE TEMİZLİĞİ
KAÇ YAŞINA KADAR
ANNE BABA TARAFINDAN
YAPILMALI?

Çocuklar 3 yaşına kadar, henüz kendi kişisel temizliklerini yapabilecek düzeyde değildirler.

Bu nedenle 3 yaşa kadar genital bölge temizliğini ebeveynlerden “biri”nin üstlenmesi gerekir. Bu kişi, anne olursa doğum sonrasında itibaren başlayan alt temizliğinin el değiştirmeden devam etmesi daha kolay olur.

Alt temizliğinin aynı zamanda çocukla anne arasında “güvenli bağlanmayı” kolaylaştıran bir unsur olduğu da unutulmamalıdır.

Annenin herhangi bir sebepten dolayı bunu üstlenememesi durumunda, bir başka kişinin bu görevi üstlenmesinde sakınca yoktur. Ancak dikkat edilecek husus şudur; çocuk her seferinde yeni bir kişiyle karşılaşmamalıdır. Bir gün o, bir gün bu, şeklinde devam eden genital bölge temizlikleri çocuğun mahremiyet eğitimine ve cinsel gelişimine uygun değildir.

4 yaşından
sonra, tuvalet
temizliğini
kendi
yapması için
çocuğa fırsat
tanınmalıdır

6 yaşından itibaren genital bölge temizliği tamamen çocuğun kendisine teslim edilmelidir

4 yaş sonrasında çocuk, kendi temizliğini belli ölçüde kendisi yapabilecek düzeydedir. Çocuğa temizliğin nasıl yapılacağı “adım adım” öğretilerek, bedeni kendisine teslim edilmelidir...

Çocuk her ne kadar kendi temizliğini kendisi yapmaya gayret etse de, bu yaş onun gerçek bir hijyen sağlayabileceği yaş değildir. Bundandır ki, çocuk temizliğini kendisi yaptıktan sonra, ebeveyn son temizliği üstlenmelidir.

Sağlıklı bir cinsel eğitim sürecinin sonunda, çocuğun 6 yaşından itibaren genital bölgesinin temizliğini tamamen kendisi yapabilecek düzeye erişmiş olması beklenir. Bu yaştan itibaren genital bölge temizliği tamamen çocuğun kendisine teslim edilmelidir. 6 yaşından sonra da ebeveynin temizliğe devam etmesi kişilik gelişimini aksatır.

Genital bölge temizliğinde doğal ürünler seçilmeli, kimyasal katkı maddeli ürünler, ıslak mendiller tercih edilmemelidir. Suyun ve tuvalet kâğıdının kullanımı 4 yaş öncesinde bizzat anne tarafından gerçekleştirilirken sözel anlatımla pekiştirilmeli, 4 yaşından sonra ise bez bebek üzerinde tarif edilerek çocuğa kendi temizliğini kendisinin yapması için fırsat tanınmalıdır. Tuvalet kâğıdının uzunluğu, katlanması, kız çocuklarının önden arkaya, erkek çocuklarının arkadan öne temizlik yapması gibi prensiplerin öğretilmesi hem hijyen açısından hem de pedagojik olarak önemlidir.

Çocuk, yaşının gerektirdiği sınırlar içinde kendi işini ne kadar kendisi yaparsa, güven duygusu ve ona bağlı olarak da kişilik gelişimi o kadar sağlıklı ilerlemiş olur.

6 yaşından
sonra da
ebeveynin
temizliğe
devam
etmesi kişilik
gelişimini
aksatır

ÇOCUĞUN ANNE,
BABA YA DA
KARDEŐİNİ TUVALETTE
GÖRMESİNİN
SAKINCASI OLUR MU?

Evet...

Çocuk eğitimine dair bazı kaynaklar, tuvalet eğitimini anne babanın çocuğa bizzat göstererek öğretmesini tavsiye etmektedir.

Bazı anne babalar da, daha küçük olduğundan hiçbir şey anlamayacağı düşüncesiyle çocuğun yanında tuvalet ihtiyacını gidermekte sakınca görmezler. Ancak bu iki durum da çocuğun kişilik gelişimini olumsuz etkiler.

Çocuk hiçbir yaş döneminde, tuvalet ihtiyacını karşılayan ebeveynin yanında bulunmamalıdır.

Erken çocukluk döneminde annenin tuvalete girmesi, tuvalet dışında yalnız kalan çocuğu kaygılandırır. Bu durumda çocuğu kapı dışında tutmak, zorlamak ve ağlatmak yerine, kapının altından uzatılan bir kurdeleyle anne ve çocuk arasında bağ oluşturulabilir. Annenin kurdeleyi çekerek varlığını hissettirmesi, çocuğun kaygısını azaltacaktır.

Çocuğun abi veya ablasını izleyerek tuvalet eğitimi alacağını düşünmek de doğru bir eğitim yöntemi değildir. Uygulamalı tuvalet eğitimi verilmek isteniyorsa bunu bir bezle göstermek pedagojik açıdan daha uygundur.

Çocuk, hiçbir yaş döneminde, tuvalet ihtiyacını karşılayan ebeveynin yanında bulunmamalıdır

